

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Zomernota 2023	TELEFOONNUMMER	
DATUM	04-07-2023	E-MAILADRES	stein.noij@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1418419057-16	DOMEIN/OPGAVE	BDV
VAN	Stein Noij	TEAM	FN1
		PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk
BIJLAGE	Zomernota 2023		

Gevraagde besluiten:

1. de Zomernota 2023 vast te stellen met de daarin opgenomen begrotingswijzigingen die per saldo leiden tot een nadelig effect van baten en lasten in de begroting over 2023 van € 5,242 miljoen en dit te dekken door een onttrekking uit de Saldireserve;
2. vast te stellen dat de al eerder aan de Staten toegezonden Statenvoorstellen met financiële consequenties in deze Zomernota zijn verwerkt als 'Bijstellingen tot Zomernota', bestaande uit:
 - a. het Statenvoorstel 'Jaarstukken 2022', het Statenvoorstel 'Slotwijziging 2022' betreffende het meerjarig financieel effect van 2023 tot en met 2026 en het Statenvoorstel 'Slavernij verleden';
 - b. de financiële afhandeling ad € 100.000 van motie 100 'Steun dierenvoedselbank' waarover uw Staten in de Statenbrief van 11 april 2023 is geïnformeerd;
3. vast te stellen dat de in de Zomernota opgenomen begrotingswijzigingen tot gevolg hebben dat er in totaal een bedrag van € 18,968 miljoen aan diverse reserves wordt onttrokken en een bedrag van € 7,969 miljoen in diverse reserves wordt gestort:
 - a. een bedrag van € 168.000 wordt onttrokken aan de saldireserve in verband met het begroten van budget voor het Programma Wet Open Overheid (Woo);
 - b. een bedrag van in totaal € 3.354.000 wordt onttrokken aan de reserve Landelijk Gebied, onder andere in verband met het begroten van budget voor het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3);
 - c. een bedrag van € 488.000 wordt onttrokken aan de reserve Bodemsanering in verband met een subsidieaanvraag van de gemeente Woerden voor de gebiedsgerichte aanpak van grondwater en een aantal rekeningen van de RUD over 2022 die pas in 2023 zijn ingediend;
 - d. een bedrag van in totaal € 1.836.000 wordt onttrokken aan de reserve Mobiliteitsprogramma (Mobiliteitsplan BDU en Mobiliteitsplan OV) in verband met verschillende subsidieaanvragen die zijn ontvangen in 2022, maar die drukken op de exploitatie van 2023;
 - e. een bedrag van € 9.019.000 wordt onttrokken aan de reserve OV Concessies in verband met de nog resterende maximale aanspraak die vervoerders kunnen maken op de OV concessie welke niet vanuit het Rijk worden gedekt en nieuwe deelnemers aan de pilot gratis OV voor ouderen;

- f. een bedrag van € 1.264.000 wordt onttrokken aan de reserve Hart van de Heuvelrug in verband met de 'rode' projecten van Hart van de Heuvelrug;
 - g. een bedrag van € 2.529.000 wordt onttrokken aan de reserve Energietransitie in verband met de succesvolle aanpak voor de inzet van isolatievouchers voor woningeigenaren met een smalle beurs (motie 102) en extra subsidieaanvragen voor innovatieve oplossingen voor netcongestie en verduurzaming van de gebouwde omgeving;
 - h. een bedrag van € 829.438 wordt onttrokken aan de reserve Meerjarige programma's/projecten (project Bodemdaling Veenweidegebied) in verband met de subsidiebeschikking voor een Water Infiltratie Systeem (WIS) aanleg in Groot Wilnis Vinkeveen;
 - i. een bedrag van € 136.136 wordt onttrokken aan de reserve Meerjarige programma's/projecten (project Klimaatadaptatie) in verband met extra bestedingen voor klimaatadaptatie;
 - j. een bedrag van € 656.000 wordt minder onttrokken aan de reserve Mobiliteitsprogramma dan begroot in verband met niet-begrote hogere opbrengsten van de Doorfietsroutes vanuit deelnemende gemeente;
 - k. een bedrag van € 50.000 wordt gestort in de reserve Weerstandsvermogen in verband met het afdekken van het maximaal te verstrekken kapitaal voor de lening regeling asbestdaken ad € 5.000.000;
 - l. een bedrag van € 2.712.948 wordt gestort in de reserve Landelijk Gebied, onder andere in verband met het bijstellen van de lasten voor ontwikkeling Groene contour en Natura-2000 gebieden;
 - m. een bedrag van € 450.000 wordt gestort in de reserve Bodemsanering in verband met het opheffen van het nazorgfonds van de voormalige stortplaats Omega te Wilnis;
 - n. een bedrag van € 3.550.000 wordt gestort in de reserve Gebiedsprocessen stikstof in verband met lagere uitgaven aan de gebiedsprocessen dan verwacht in relatie tot het Stikstof dossier;
 - o. een bedrag van € 773.000 wordt gestort in de reserve Energietransitie in verband met minder uitgaven dan verwacht voor wat betreft de duurzame opwekking van energie;
 - p. een bedrag van € 433.000 wordt gestort in de reserve Meerjarige programma's/projecten (project Mooie en veilige dijken) in verband met het doorschuiven van de realisatie van de meeste projecten (en grootste uitgaven) naar 2024;
4. vast te stellen dat begrotingswijzigingen die in deze Zomernota zijn opgenomen en een meerjarig financieel effect hebben, worden verwerkt in de meerjarenraming 2024 tot en met 2027 van de Begroting 2024, zoals nader is toegelicht in de Zomernota in hoofdstuk 2.2 'Effect op meerjarig saldo begroting';
 5. vast te stellen dat de dynamische ontwikkeling van de prijzen voor elektra die we terug zien in deze Zomernota en de materiële financiële gevolgen die dit kan hebben op de begroting reden is om in aanvulling op het statenvoorstel bij de Kaderbrief 2024 begin september de begroting 2024 (en het bijbehorende meerjarenbeeld) aan te passen op de laatste inzichten van deze prijsontwikkeling voor elektra;
 6. kennis te nemen van de bijstellingen op de begroting die vallen onder het mandaat van Gedeputeerde Staten en in deze Zomernota geclassificeerd zijn als 'administratieve wijzigingen';
 7. de in de Zomernota 2023 opgenomen 'Staat van begrotingssubsidies' vast te stellen, met de daarin opgenomen bijstellingen voor het jaar 2023 die optellen tot € 3,335 miljoen, en per saldo daarmee leiden tot een (voorlopig) totaalbedrag aan begrotingssubsidies voor het jaar 2023 van € 14,090 miljoen.

Inleiding:

Bijgaand treft u de Zomernota 2023 aan. De Zomernota betreft een beleidsinhoudelijke afwijkingenrapportage met een daarin opgenomen peildatum qua financiële realisatie van 30 april 2023. De Zomernota geeft een beeld van de bijstellingen in het beleid zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2023, die door uw Staten vorig jaar november is vastgesteld.

Op verzoek van uw Staten rapporteren we over de voortgang op het niveau van 157 Meerjarendoelen in plaats van op de 46 Beleidsdoelen. Daardoor is met name de omvang van hoofdstuk 3 Programmaverantwoording uitgebreid.

De voortgang wordt gerapporteerd middels het kleurenpalet van groen (voortgang conform planning), oranje (bijsturing gewenst) en rood (bijsturing noodzakelijk) ten aanzien van drie vragen, namelijk:

1. Doen we wat we ons voorgenomen hadden?

Op basis van de huidige stand van zaken maken we de inschatting dat we bij 87% van deze Meerjarendoelen de activiteiten uitvoeren die we ons hadden voorgenomen. Bij 12% geldt dat bijsturing gewenst is, maar dat dit nog wel beheersbaar is. Bij twee van de 157 Meerjarendoelen is aangegeven dat bijsturing noodzakelijk is.

2. Blijven we binnen de planning?

Voor de mate waarin we binnen de planning blijven die we eerder voor ogen hadden geldt dat dit voor driekwart van de Meerjarendoelen het geval is. Voor de resterende Meerjarendoelen geldt dat bijsturing gewenst is (18%) en in drie gevallen geldt dat meer fundamentele bijsturing noodzakelijk is. Bij de kwalificatie 'oranje' schatten we in dat na bijsturing de uiteindelijke meerjarenplanning wordt behaald, hoewel sommige voorgenomen activiteiten (en bijbehorend budget) mogelijk wel net na de jaargrens van 2022 worden uitgevoerd.

3. Ligt de besteding (in €) in lijn met wat we begroot hadden?

Allereerst merken we op dat we deze vraag op het niveau van de 46 beleidsdoelen hebben beantwoord en dus niet op het niveau van de Meerjarendoelen. De beleidsdoelen en de daarop toegekende budgetten is immers ook het niveau dat we in de primaire begroting 2023 aan uw Staten hebben gepresenteerd en waarop we verantwoording zullen afleggen in de jaarstukken. Op basis van de ons nu bekende inzichten is onze verwachting dat voor 67% van de beleidsdoelen zal gelden dat de realisatie per einde jaar in lijn ligt met de toegekende budgetten. Voor een derde van de beleidsdoelen geldt dat er in de loop van 2023 mogelijk een onder- of overbesteding zal optreden. Zoals we in het vervolg van dit Statenvoorstel zullen toelichten wordt op deze inschatting een extra inspanning geleverd in aanloop naar het laatste planning- en controlproduct van dit jaar, de Slotwijziging.

Het uitgangspunt is om bij de Meerjarendoelen waarbij de voortgang conform planning is (groen bolletje) géén toelichting te geven met betrekking tot de voortgang. Dit sluit aan op de door uw Staten gedane aanbevelingen bij de evaluatie van de Zomernota van 2020.

De verdere ontwikkeling van ons voorspellend vermogen blijft een aandachtspunt. We hebben bij deze zomernota stappen gezet, maar we zijn er nog niet. Ook bij de komende P&C-producten hebben we hier aandacht voor en blijven we stappen zetten. In aanloop naar het laatste Planning- en Controlproduct van dit jaar, de Slotwijziging, verwachten we ons voorspellend vermogen voor wat betreft de cijfermatig prognoses kwalitatief beter is.

Het beeld uit de Zomernota 2022 op hoofdlijnen

De Zomernota 2022 heeft als peildatum 30 april 2023. Het nadelige saldo van de Zomernota komt uit op een bedrag van afgerond € 5,2 miljoen. Dit bestaat uit zowel voor- als nadelige effecten. Het voornaamste voordelige effect is het hogere accres uit het Provinciefonds. De Meicirculaire 2023 en een correctie van het provinciefonds 2022 over het jaar 2023 tellen op tot een voordeel van € 10,2 miljoen.

De grootste lastenstijgingen doen zich voor in programma 5 (Bereikbaarheid I Algemeen), programma 6 (Bereikbaarheid II OV) en programma 10 (overhead). Het nadelig effect in deze programma's heeft grotendeels dezelfde oorzaak; namelijk de gestegen energieprijzen. De stijging van de energieprijzen zorgt in de Zomernota voor een nadeel van € 9,1 miljoen. Ook zijn er nog andere grotere nadelige bijstellingen, zoals de extra lasten voor de implementatie van het nieuwe en geautomatiseerde subsidieverwerkingssysteem en hogere lasten voor het nieuwe financiële ERP pakket (SAP S4 Hana), welke per 1 januari 2024 live gaat. De meerkosten bedragen in beide gevallen € 1,2 miljoen, dus in totaal € 2,4 miljoen.

In paragraaf 2.2 van de Zomernota zijn de belangrijkste voor- en nadelen uitgebreider toegelicht; in hoofdstuk 3 zijn alle bijstellingen toegelicht.

Op het moment van schrijven ontwikkelen de energieprijzen zich nog bijna dagelijks in op- en neerwaartse bewegingen. In de Kaderbrief 2024 zijn we voor 2024 vooralsnog uitgegaan van een prijspeil voor elektriciteit gebaseerd op een meerjarig gemiddelde. De provincie gebruikt veel elektriciteit. Niet alleen voor onze eigen panden maar ook voor de openbaar vervoer voorzieningen als tram, elektrische bussen en verlichting bij provinciale wegen. In deze Zomernota constateren wij dat de prijzen voor energie in 2023 veel hoger liggen dan

eerder verwacht. Wij stellen voor om begin september op basis van de laatste inzichten van de prijzen voor elektriciteit opnieuw te beoordelen of de begroting 2024 (en het meerjarenbeeld) hierop moet worden aangepast.

Juridische en andere relevante kaders:

In de financiële verordening van de provincie Utrecht (2021) wordt in artikel 3 ingegaan op de Zomernota als onderdeel van de planning- en controlcyclus. De verordening geeft aan dat deze tussentijdse rapportage door het college aan uw Staten wordt toegestuurd. Daarnaast volgt uit artikel 167 van de Provinciewet dat aan uw Staten alle inlichtingen worden verstrekt die u nodig heeft voor de uitoefening van uw taak. Deze Zomernota geeft daar mede invulling aan.

Argumentatie:

In de financiële verordening (artikel 3) is opgenomen dat de planning- en controlcyclus onder andere bestaat uit een Zomernota. Dit vormt voor ons het uitgangspunt voor het nu voorliggende Statenvoorstel.

De in dit Statenvoorstel opgenomen beslispunten en de daarvoor gehanteerde argumenten zijn als volgt:

Beslispunt 1:

De voor- en nadelige bijstellingen die in de Zomernota worden voorgesteld leiden per saldo tot een nadelig effect van € 5,242 miljoen. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door hogere baten van € 28,739 miljoen en anderzijds hogere lasten van € 33,981 miljoen. De voorgestelde bijstellingen die leiden tot dit saldo zijn noodzakelijk om het met uw Staten afgesproken beleid te kunnen blijven uitvoeren.

De Zomernota bevat, naast een toelichting op de beleidsmatige afwijkingen, ook diverse financiële bijstellingen die zowel de omvang van de baten en de lasten als de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves raken.

Voorgesteld wordt om deze Zomernota, en de daarin opgenomen begrotingswijzigingen, vast te stellen zodat deze bijstellingen doorgevoerd kunnen worden in de Begroting 2023 de meerjarenraming 2024-2027.

Beslispunt 2:

Deze Zomernota is een week na de behandeling van de Jaarstukken 2022 door uw Staten door ons college vastgesteld. In deze Zomernota hebben we gehandeld in lijn met de door ons gedane bestemmingsvoorstellen en vrijvallen van reserves in de Jaarstukken 2022. Mocht bij de behandeling van de Jaarstukken 2022 ten aanzien van deze punten een ander besluit zijn genomen door uw Staten, dan zullen wij dit in de Slotwijziging 2023 apart inzichtelijk maken. De statenvoorstellen over de Slotwijziging 2022 en Slavernij verleden zijn al eerder door uw Staten vastgesteld.

Beslispunt 3:

Het is de bevoegdheid van uw Staten om te beslissen over mutaties in de reserves. In de Zomernota worden er diverse voorstellen gedaan om reserves te muteren. Voorgesteld wordt om in totaal € 18,968 miljoen aan reserve te onttrekken en € 7,969 in diverse reserves te storten.

Beslispunt 4:

Op 23 februari 2022 was in uw Financiële Audit Commissie het door ons toegestuurde memorandum '[Besluit meerjarige begrotingswijzigingen](#)' geagendeerd. Daarin hebben wij toegelicht dat we vanaf het boekjaar 2022 ook bij tussentijdse rapportages, zoals de Zomernota, meerjarige begrotingswijzigingen aan uw Staten willen voorleggen. Daarmee beogen we uw Staten bij de besluitvorming over het P&C document integraal inzicht te geven in de financiële effecten van een begrotingswijziging in het lopende jaar en de jaren daarna. Hierdoor ontstaat rust en zekerheid met betrekking tot het financiële beeld van de begroting. Tevens hoeft een besluit van uw Staten niet nogmaals bij een volgend P&C document bekrachtigd en uitgelegd te worden, maar kan het direct in de meerjarenbegroting verwerkt worden.

Beslispunt 5:

De energieprijzen bewegen zich nog bijna dagelijks en op-en-neer. In de Kaderbrief 2024 zijn we voor 2024 voorsnog uitgegaan van een prijspeil voor elektriciteit gebaseerd op een meerjarig gemiddelde. De provincie gebruikt veel elektriciteit. Niet alleen voor onze eigen panden maar ook voor de openbaar vervoer voorzieningen als tram, elektrische bussen en verlichting bij provinciale wegen. In deze Zomernota constateren wij dat de prijzen

voor energie in 2023 veel hoger liggen dan eerder verwacht. Begin september stellen we een prognose voor de energielasten op. Op basis van de laatste inzichten van de prijzen voor elektriciteit beoordelen we vervolgens of de begroting 2024 (en het meerjarenbeeld) hierop moet worden aangepast.

Beslispunt 6:

Via de financiële verordening (2021, artikel 6 lid 4) heeft uw Staten aan ons college de bevoegdheid gegeven om binnen een programma te schuiven met budget, indien dit de realisatie van de beleidsdoelen niet nadelig beïnvloedt en de wijziging maximaal 10% van de lasten per programma bedraagt en niet meer dan 1% van de lasten van de primaire begroting (exclusief mutatie in de reserves) bedraagt. Van deze bevoegdheid hebben wij in deze Zomernota gebruik gemaakt, resulterend in 11 begrotingswijzigingen die betrekking hebben op 9 beleidsdoelen. Die bijstellingen worden geclassificeerd als 'administratieve wijzigingen'.

In de Zomernota is van dergelijke bijstellingen het financiële effect per beleidsdoel inzichtelijk gemaakt, maar hebben we geen nadere toelichting daarvan opgenomen.

Beslispunt 7:

Begrotingssubsidies zijn subsidies waarbij de subsidieontvanger en het bedrag wat maximaal als subsidie verleend kan worden expliciet in de begroting van de provincie Utrecht staan vermeld. Met het vaststellen van deze Staat van begrotingssubsidies wordt een grondslag verkregen voor subsidies die worden verstrekt op grond van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht (AsvpU). In de Slotwijziging 2022 hebben wij voor het laatst aan u een overzicht gepresenteerd en door u laten vaststellen. In deze Zomernota zijn de bijstellingen en aanvullingen op de toen bekende stand opgenomen.

Doelen en brede welvaart indicatoren:

De Zomernota 2023 draagt bij aan het meerjarendoel 10.2.1 'Tijdig starten en afronden P&C-producten; zijnde de Jaarrekening, de Zomernota, de Kadernota en de Begroting. Versterken rol PS bij totstandkoming en verbeteren communicatie rondom deze producten', dat onderdeel is van het beleidsdoel 10.2 'De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam'.

Kijk ook door de Sociale bril:

De Zomernota 2023 is een planning- en controlproduct dat vooral financieel-administratief van aard is. We hebben ons ingespannen om dit Statenvoorstel en de Zomernota zelf zo toegankelijk en bruikbaar mogelijk te maken voor inwoners die kwetsbaar zijn. De in deze Zomernota opgenomen begrotingsbijstellingen hebben in sommige gevallen een al dan niet directe relatie met kwetsbare inwoners.

Participatie:

De Zomernota 2023 is opgesteld door de provinciale organisatie. Daar waar nodig zijn externe informatiebronnen betrokken. Er is verder geen actief participatieproces geweest.

Financiële consequenties:

Het saldo van baten en lasten van de bijgestelde begroting komt uit op € 3,016 miljoen nadelig. Daarnaast volgen vanuit de meerjarige begrotingswijzigingen die in deze Zomernota zijn opgenomen ook bijstellingen op zowel de omvang van de baten en lasten als het saldo van baten en lasten voor de jaren 2024 en verder.

Vervolg:

Na besluitvorming door uw Staten zullen wij de in dit Statenvoorstel opgenomen financiële beslispunten verwerken in de Begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027. Ook is de Zomernota digitaal te raadplegen via de provinciale planning- en control portal.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Besluit

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 20-09-2023

op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 04-07-2023
met nummer UTSP-1418419057-16
van afdeling BDV, team FN1.

overwegende dat:

Besluiten:

1. de Zomernota 2023 vast te stellen met de daarin opgenomen begrotingswijzigingen die per saldo leiden tot een nadelig effect van baten en lasten in de begroting over 2023 van € 5,242 miljoen en dit te dekken door een onttrekking uit de Saldireserve;
2. vast te stellen dat de al eerder aan de Staten toegezonden Statenvoorstellen met financiële consequenties in deze Zomernota zijn verwerkt als 'Bijstellingen tot Zomernota', bestaande uit:
 - a. het Statenvoorstel 'Jaarstukken 2022', het Statenvoorstel 'Slotwijziging 2022' betreffende het meerjarig financieel effect van 2023 tot en met 2026 en het Statenvoorstel 'Slavernij verleden';
 - b. de financiële afhandeling ad € 100.000 van motie 100 'Steun dierenvoedselbank' waarover uw Staten in de Statenbrief van 11 april 2023 zijn geïnformeerd.
3. vast te stellen dat de in de Zomernota opgenomen begrotingswijzigingen tot gevolg hebben dat er in totaal een bedrag van € 18,968 miljoen aan diverse reserves wordt onttrokken en een bedrag van € 7,969 miljoen in diverse reserves wordt gestort:
 - a. een bedrag van € 168.000 wordt onttrokken aan de saldireserve in verband met het begroten van budget voor het Programma Wet Open Overheid (Woo);
 - b. een bedrag van in totaal € 3.354.000 wordt onttrokken aan de reserve Landelijk Gebied, onder andere in verband met het begroten van budget voor het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3);
 - c. een bedrag van € 488.000 wordt onttrokken aan de reserve Bodemsanering in verband met een subsidieaanvraag van de gemeente Woerden voor de gebiedsgerichte aanpak van grondwater en een aantal rekeningen van de RUD over 2022 die pas in 2023 zijn ingediend;
 - d. een bedrag van in totaal € 1.836.000 wordt onttrokken aan de reserve Mobiliteitsprogramma (Mobiliteitsplan BDU en Mobiliteitsplan OV) in verband met verschillende subsidieaanvragen die zijn ontvangen in 2022, maar die drukken op de exploitatie van 2023;
 - e. een bedrag van € 9.019.000 wordt onttrokken aan de reserve OV Concessies in verband met de nog resterende maximale aanspraak die vervoerders kunnen maken op de OV concessie welke niet vanuit het Rijk worden gedekt en nieuwe deelnemers aan de pilot gratis OV voor ouderen;
 - f. een bedrag van € 1.264.000 wordt onttrokken aan de reserve Hart van de Heuvelrug in verband met de 'rode' projecten van Hart van de Heuvelrug;
 - g. een bedrag van € 2.529.000 wordt onttrokken aan de reserve Energietransitie in verband met de succesvolle aanpak voor de inzet van isolatievouchers voor woningeigenaren met een smalle beurs (motie 102) en extra subsidieaanvragen voor innovatieve oplossingen voor netcongestie en verduurzaming van de gebouwde omgeving;
 - h. een bedrag van € 829.438 wordt onttrokken aan de reserve Meerjarige programma's/projecten (project Bodemdaling Veenweidegebied) in verband met de subsidiebeschikking voor een Water Infiltratie Systeem (WIS) aanleg in Groot Wilnis Vinkeveen;
 - i. een bedrag van € 136.136 wordt onttrokken aan de reserve Meerjarige programma's/projecten (project Klimaatadaptatie) in verband met extra bestedingen voor klimaatadaptatie;
 - j. een bedrag van € 656.000 wordt minder onttrokken aan de reserve Mobiliteitsprogramma dan begroot in verband met niet-begrote hogere opbrengsten van de Doorfietsroutes vanuit deelnemende gemeente;
 - k. een bedrag van € 50.000 wordt gestort in de reserve Weerstandsvermogen in verband met het afdekken van het maximaal te verstrekken kapitaal voor de lening regeling asbestdaken ad € 5.000.000;

- l. een bedrag van € 2.712.948 wordt gestort in de reserve Landelijk Gebied, onder andere in verband met het bijstellen van de lasten voor ontwikkeling Groene contour en Natura-2000 gebieden;
 - m. een bedrag van € 450.000 wordt gestort in de reserve Bodemsanering in verband met het opheffen van het nazorgfonds van de voormalige stortplaats Omega te Wilnis;
 - n. een bedrag van € 3.550.000 wordt gestort in de reserve Gebiedsprocessen stikstof in verband met lagere uitgaven aan de gebiedsprocessen dan verwacht in relatie tot het Stikstof dossier;
 - o. een bedrag van € 773.000 wordt gestort in de reserve Energietransitie in verband met minder uitgaven dan verwacht voor wat betreft de duurzame opwekking van energie;
 - p. een bedrag van € 433.000 wordt gestort in de reserve Meerjarige programma's/projecten (project Mooie en veilige dijken) in verband met het doorschuiven van de realisatie van de meeste projecten (en grootste uitgaven) naar 2024;
4. vast te stellen dat begrotingswijzigingen die in deze Zomernota zijn opgenomen en een meerjarig financieel effect hebben, worden verwerkt in de meerjarenraming 2024 tot en met 2027 van de Begroting 2024, zoals nader is toegelicht in de Zomernota in hoofdstuk 2.2 'Effect op meerjarig saldo begroting';
 5. vast te stellen dat de dynamische ontwikkeling van de prijzen voor elektra die we terug zien in deze Zomernota en de materiële financiële gevolgen die dit kan hebben op de begroting reden is om in aanvulling op het statenvoorstel bij de Kaderbrief 2024 begin september de begroting 2024 (en het bijbehorende meerjarenbeeld) aan te passen op de laatste inzichten van deze prijsontwikkeling voor elektra.
 6. kennis te nemen van de bijstellingen op de begroting die vallen onder het mandaat van Gedeputeerde Staten en in deze Zomernota geclassificeerd zijn als 'administratieve wijzigingen';
 7. de in de Zomernota 2023 opgenomen 'Staat van begrotingssubsidies' vast te stellen, met de daarin opgenomen bijstellingen voor het jaar 2023 die optellen tot € 3,335 miljoen, en per saldo daarmee leiden tot een (voorlopig) totaalbedrag aan begrotingssubsidies voor het jaar 2023 van € 14,090 miljoen.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters